

Проблемні аспекти лепбукінгу в початковій школі

Меленишин Наталія Борисівна¹, Ступак Галина Адольфівна²

Опубліковано	Секція	УДК
30.08.2025	Освіта/Педагогіка	373.31

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17281521>

Анотація. У статті висвітлено теоретичні засади використання лепбуків у початковій школі і здійснено аналіз труднощів, що виникають під час організації лепбукінгу. Розглянуто проблеми, пов'язані з обмеженістю матеріально-технічної бази, нестачею детальних практичних рекомендацій для вчителів, а також низьким рівнем підготовленості учнів до виконання творчих завдань. Акцентовано увагу на педагогічних бар'єрах: небажанні деяких педагогів упроваджувати лепбуки через великий об'єм роботи і обмежений час на уроках. Виокремлено шляхи подолання зазначених проблем, зокрема через удосконалення навчально-методичного забезпечення та підвищення кваліфікації вчителів, відповідальне ставлення до підготовки матеріалів. Окреслено перспективи лепбукінгу як ефективного засобу розвитку самостійності, творчості та інтеграції знань у молодших школярів.

Ключові слова: лепбук, початкова освіта, технологічна освітня галузь, інтеграція, проєкт, презентація, труднощі та бар'єри, методичні рекомендації.

Problematic Aspects of Lapbooking in Primary School

Annotation. The article highlights the theoretical foundations of using lapbooks in primary school education and provides an analysis of the difficulties encountered in the process of organizing lapbooking activities. The study examines challenges related to the limited material and technical resources available in many schools, the lack of comprehensive and detailed practical guidelines for teachers, as well as the insufficient readiness of students to perform creative tasks that require independence and initiative. Special attention is paid to pedagogical barriers, including the reluctance of some educators to implement lapbooks in their teaching practice due to the considerable workload involved and the restricted time allocated for lessons in the curriculum. The analysis identifies possible ways to overcome these issues, emphasizing the need to improve educational and methodological support, enhance teachers' professional development, and cultivate a more responsible approach to the preparation of materials and resources required for lapbooking. Furthermore, the article outlines the prospects of lapbooking as an innovative and effective educational tool that fosters the development of autonomy, creativity, and the integration of knowledge among young learners. By addressing both organizational and methodological aspects, the study contributes to a better understanding of how lapbooks can enrich the learning experience and promote holistic child development in primary education settings..

¹викладач вищої кваліфікаційної категорії, старший викладач, викладач методики навчання технологічної освітньої галузі, Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж», <https://orcid.org/0009-0006-0619-5162>

²викладач-методист, викладач методики навчання математичної освітньої галузі, Комунальний заклад «Балтський педагогічний фаховий коледж», <https://orcid.org/0009-0008-5878-828X>

Keywords: lapbook, primary education, technological educational field, integration, project, presentation, challenges and barriers, methodological recommendations.

Вступ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасна початкова школа перебуває у стані активного пошуку інноваційних форм та методів навчання, що сприяють формуванню ключових компетентностей, розвитку креативності, критичного мислення та інтеграції знань молодших школярів. Однією з таких форм є лепбукінг: виготовлення лепбуків – інтерактивних тематичних папок, що поєднують елементи проектної діяльності, дослідження та презентації результатів роботи. Лепбуки як дидактичний інструмент набули популярності завдяки своїй універсальності, наочності та здатності залучати учнів до активної пізнавальної діяльності. Проте впровадження цієї технології у практику початкової освіти супроводжується низкою труднощів, що обумовлюють необхідність ґрунтовного аналізу. Актуальність дослідження зумовлюється тим, що незважаючи на значний дидактичний потенціал лепбуків, багато вчителів уникають їх використання через обмеженість матеріально-технічної бази, недостатність методичних рекомендацій та часові обмеження навчального процесу. Крім того, у педагогів виникають труднощі з організацією колективної, групової та індивідуальної форм роботи учнів під час виготовлення лепбуків, що потребує пошуку ефективних методичних підходів. Аналіз таких проблем є важливим як для вдосконалення освітнього процесу в початковій школі, так і для формування рекомендацій щодо подолання виявлених бар'єрів.

Аналіз наукових досліджень засвідчує інтерес до можливостей використання лепбуку в початковій школі, увагу до окремих бар'єрів в якій організації лепбукінгу.

Лепбук і технологія його створення стали активним предметом вивчення з початку проведення реформи «Нова українська школа». С. Бадер [1] у своїй статті детально розглядає лепбук як інноваційний спосіб організації навчальної діяльності в початковій школі, опираючись переважно на закордонні інформаційні джерела, зазначає, що покоління Google-babies хоч і добре орієнтуються в цифровому світі, потребують вмінь відбирати потрібну інформацію, свій пошук часто обмежують Вікіпедією і не можуть зорієнтуватися в науковому апараті підручника. Т. Гужанова і І. Левик [2] пропонують залучати до виготовлення лепбуків дітей дошкільного віку, зазначаючи, що наповненням тематичних папок має бути переважно наочний або теоретично-наочний матеріал через брак читацьких умінь. Такий підхід сприятиме готовності дітей до складнішого лепбукінгу в початковій школі. В. Бобова [3] досліджує причини нечастого використання технології лепбукінгу в початковій школі. Проведене нею дослідження свідчить про обізнаність вчителів з технологією лепбукінгу, попри це, результати анкетування вказують, що більшість педагогів не використовує лепбуки в освітній діяльності, вважаючи, що це забиратиме багато часу і відволікатиме від опанування програмового змісту. Н. Овіннікова [4] наголошує, що педагог має надати конкретні поради учням щодо безпосереднього створення лепбуків, що спростить робочий процес і дозволить уникнути непорозумінь чи результатів, які не виправдають очікувань і учня, і вчителя.

Аналіз наукових публікацій засвідчує недостатній рівень опрацювання проблеми, пов'язаної з детальним висвітленням труднощів, що виникають під час організації процесу виготовлення лепбуків у початковій школі, а також з розробленням ефективних шляхів їх подолання.

Метою нашої статті є комплексний аналіз проблемних аспектів лепбукінгу в початковій освіті, а також розробка методичних рекомендацій щодо оптимізації процесу створення лепбуків.

Завдання статті

1. Проаналізувати теоретичні засади використання лепбуків у початковій школі як засобу розвитку самостійності, творчості та інтеграції знань.
2. Виявити основні труднощі, що виникають у вчителів та учнів під час організації виготовлення лепбуків.
3. Оцінити педагогічні бар'єри, пов'язані з використанням лепбуків, зокрема пов'язані з підготовкою матеріалів та часовими обмеженнями уроків.
4. Розробити рекомендації з подолання виявлених труднощів та покращення організації виготовлення лепбуків у початковій школі.

Результати

Лепбукінг – популярна освітня технологія, навчальний метод, що полягає у створенні і подальшому використанні лепбуків у освітньому процесі.

Згідно з [5], «Лепбук у перекладі з англійської мови «наколінна книга». Лепбук являє собою інтерактивну книгу, що може містити текстову інформацію, малюнки, графіки, діаграми тощо, разом з тим, якщо мова йде про онлайн-лепбуки, то їх компонентами можуть виступати й відео та гіперпосилання». Також лепбук називають тематичною папкою. Ця освітня технологія запозичена з педагогічної практики домашніх шкіл у Сполучених Штатах Америки.

Лепбук складається з основи (папки) та інтерактивних елементів (деталей). Основу лепбуку утворюють кілька з'єднаних аркушів (мінімум два), які можуть бути прямокутними або мати нестандартну форму (наприклад, у вигляді серця, будинку, квітки). Деталі лепбуку включають рухомі елементи, такі як кишені, конверти з картками, пазлами, міні-книжки різних форм (гармошка, віяло, круг та інші), а також об'ємні предмети, зокрема вироби учнів, міні-іграшки тощо. Текстова та графічна інформація розміщується на основі, в той час як самі деталі кріпляться до папки.

Лепбукінг може бути цікавим та корисним заняттям для людей різного віку – як для дітей, так і для дорослих, вдома чи в освітніх закладах, під час уроків або позакласних занять. Зазвичай у початкових класах лепбуки створюються в межах уроків з предметів «Я досліджую світ» та «Дизайн і технології».

Реформа «Нова українська школа» орієнтована на інтеграцію знань з різних освітніх галузей (ОГ) початкової освіти, саме тому частина з них вивчається лише інтегровано в межах курсу «Я досліджую світ». Лепбук як освітня технологія також передбачає інтеграцію знань та вмінь, адже одна тематична папка може містити змістове наповнення одночасно з математичної ОГ (задачі, приклади, статистичні дані), мовно-літературної ОГ (загадки, кросворди, вірші, оповідання, ребуси тощо), природничої ОГ (природознавчі факти, зображення з будовою живих організмів, засушені зразки рослин, пір'я, мушлі тощо), громадянської та історичної ОГ (символи, герби, карти, портрети історичних осіб тощо), соціальної та здоров'язбережувальної ОГ (правила етикету, правила та знаки безпеки тощо), інформатичної (правила безпеки в інтернеті, фотоколажі, QR-коди, знімки екрану (скріншоти) тощо), фізкультурної ОГ (інформація про спортивні ігри, видатних спортсменів, зображення спортивного інвентаря тощо), мистецької ОГ (репродукції картин, малюнки дітей, поєднання кольорів тощо) та технологічної ОГ (інформація про ремесла, сучасні технології, професії, знаряддя праці, саморобні вироби учнів тощо).

«Мета створення учнями лепбуків: допомогти з високим ступенем самостійності й активності зануритися у пізнавальний процес, виокремити основні «віхи» навчальної теми, акцентувати увагу на основному в матеріалі, творчо опрацювати дану тему, спонукати до самостійних висновків, творчих ідей та знахідок як індивідуального результату навчання» [4; 27-28].

Робота над створенням лепбуку сприяє формуванню у дитини ключових компетентностей, визначених Державним стандартом початкової освіти, а саме:

- здатності спілкуватися рідною/іноземними мовами (у письмовій формі під час виготовлення надписів, в усній формі – під час командної роботи і презентації готового лепбуку);
- математичної компетентності (розвиток просторових уявлень під час розміщення деталей лепбуку, які зазвичай мають форми різних геометричних фігур, вимірювання розмірів деталей);
- компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій (наповнення лепбуку природознавчою інформацією, здійснення технологічних операцій розмічання, різання, складання і склеювання при конструюванні лепбуку);
- інноваційності (реалізація нових креативних ідей щодо презентації навчальної інформації у тематичній папці);
- екологічної компетентності (використання викидних матеріалів для виготовлення лепбуку: картону від коробок, пакувального паперу, вирізок зі старих газет і журналів, листівок);
- інформаційно-комунікаційної компетентності (пошук достовірної інформації з теми);
- навчання впродовж життя (доповнення лепбуку інформацією через певний час);
- культурної компетентності (творче самовираження особистості дитини, формування естетичного смаку, відчуття кольору, композиції, створення дизайнерського продукту, витвору образотворчого мистецтва);
- підприємливості та фінансової грамотності (ініціативність учнів у роботі над лепбуком, пропонування власних ідей, усвідомлення важливості співпраці для групового чи колективного лепбукінгу, вміння раціонально, економно використовувати конструкційні матеріали, розрахунки витрат).

«Для самих вчителів початкових класів оволодіння технологією лепбуку дає наступні переваги: сприяє організації матеріалу по темі, що вивчається в рамках тематичного планування; дає можливості для використання дидактичних ігор з різних розділів та у різних варіаціях; сприяє оформленню результатів спільної проектної діяльності і може бути формою представлення підсумків проекту або тематичного тижня; сприяє залученню батьків до співпраці із виготовлення ігор; сприяє організації індивідуальної та самостійної роботи з дітьми; є гарним способом подати всю наявну інформацію в компактній формі» [6; 445].

Лепбук передбачає інтеграцію не лише знань, а й різних технологій ручної праці в одну систему. Щоб виготовити тематичну папку, слід уміти вимірювати, розмічати, згинати і складати, різати, склеювати, декорувати, створювати збалансовану композицію; володіти техніками оригамі та аплікації.

У сучасних умовах, коли діти з раннього віку мають доступ до високотехнологічних іграшок та комп'ютерних ігор, все важче здивувати наочними дидактичними матеріалами на уроках. Тим паче, що з реформою «Нова українська школа» спостерігається тенденція до витіснення паперової наочності електронною завдяки кращому технічному оснащенню навчальних класів. Тому вчителю потрібно уміло застосувати педагогічні засоби, щоб мотивувати школярів до пошуку різноманітної цікавої інформації з теми та її оформлення у вигляді саморобної папки. Проте, незалежно від змістового наповнення лепбуку, недбале виготовлення його елементів, неакуратне скріплення частин та невдале кольорове оформлення суттєво знижують його естетичну привабливість для учнів і можуть негативно вплинути на рівень їхнього зацікавлення та освітню цінність лепбуку. Неякісне виконання тематичної папки зробить її непридатною для багаторазового використання. Таким чином у лепбукінгу технологічна сторона процесу повинна перебувати під особливою увагою педагога.

З метою дослідження ефективності використання лепбуків як інноваційного засобу навчання в початковій школі та виявлення можливих проблемних аспектів лепбукінгу було проведено опитування серед учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти Балтської ОТГ (таблиця 1). Кількість респондентів – 42.

Таблиця 1

Результати опитування вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти Балтської ОТГ щодо організації лепбукінгу у їхній педагогічній діяльності

№ з/п	Зміст запитання	Варіанти відповіді	Отримані показники у %
1	Чи виготовляли Ви лепбук власноруч?	Так Ні	100 0
2	Чи навчали Ви своїх учнів виготовляти лепбук?	Так Ні	91,3 8,7
3	Наскільки цікавим для дітей, за Вашими спостереженнями, був процес виготовлення лепбуку?	Дуже цікавий Досить цікавий Мало цікавий Не цікавий	38,1 61,9 0 0
4	Скільки часу в учнів зайняло виготовлення лепбуку?	Один урок Два уроки Кілька уроків	4,8 47,6 47,6
5	Чи залучали Ви батьків учнів до процесу виготовлення лепбуку?	Так Ні	33,3 66,7
6	Чи використовували Ви роздруковані шаблони, заготовки для виготовлення учнями лепбуку?	Так, весь лепбук виготовляли з роздрукованих заготовок Поєднували роздруковані та саморобні елементи Ні, тільки саморобні елементи без роздрукованих	23,8 76,2 0
7	Яку форму виготовлення лепбуку Ви організували?	Індивідуальну (кожна дитина робить власний лепбук) Парну (два здобувача роблять один лепбук) Групову (кілька учнів створюють один лепбук) Колективну (весь клас створює один лепбук) Практикували різні форми	4,8 0 23,8 28,6 42,9
8	Чи презентували учні свої виготовлені лепбуки?	Так Ні	85,7 14,3

9	Де зазвичай зберігаються виготовлені учнями лепбуки?	Вдома у дітей В папках-портфоліо В шафі учителя Інший варіант	9,5 28,6 42,9 19
10	Чи виправдовує, на Вашу думку, складна робота щодо організації виготовлення лепбуку його освітній ефект для учнів?	Так, повністю виправдовує Частково виправдовує Не виправдовує	71,4 28,6 0

Джерело: сформовано автором на основі результатів власного опитування

Аналіз отриманих результатів за різними аспектами дозволяє зробити низку важливих висновків щодо практичного застосування лепбуків, ступеня зацікавленості учнів та педагогів, а також організаційних особливостей роботи з цим видом дидактичного матеріалу і можливих труднощів.

1. Досвід роботи з лепбуками

Усі опитані вчителі (100%) мають досвід власноручного виготовлення лепбуків, що свідчить про високу зацікавленість педагогів у використанні цього засобу в освітньому процесі. Більшість (90,3%) також навчали учнів самостійно створювати лепбуки, що вказує на інтерактивний підхід до навчання і розвиток у дітей навичок самостійної та творчої роботи.

2. Сприйняття учнями процесу виготовлення лепбуків

61,9% респондентів зазначили, що учні вважають виготовлення лепбуків досить цікавим, а 38,1% – дуже цікавим, що дозволяє стверджувати про високий рівень мотивації школярів під час такої діяльності.

3. Часові рамки виготовлення

47,6% опитаних вчителів повідомили, що виготовлення лепбука разом з учнями зайняло два уроки, така ж кількість (47,6%) витратили на це кілька уроків, і лише 4,8 % впоралися за один урок. Це свідчить про те, що процес лепбукінгу потребує певного часу й планування, але є досить гнучким.

4. Залучення батьків

Тільки 33,3% педагогів залучали батьків до виготовлення лепбуків, тоді як 66,7% – не залучали. Це може свідчити про обмежену практику співпраці між школою та сім'єю в контексті реалізації спільних освітніх проєктів. Серед можливих причин варто виокремити дефіцит часу у батьків, недостатню поінформованість про роль лепбука в освітньому процесі або небажання втручатися у педагогічну діяльність. Водночас такий результат вказує на потенціал до поглиблення партнерських відносин між педагогами та батьками, що може сприяти підвищенню ефективності навчання та розвитку соціальних зв'язків учнів.

5. Матеріали для виготовлення

Найпоширенішим підходом (76,2%) було поєднання роздрукованих шаблонів із саморобними елементами, 23,8% використовували лише друковані матеріали, і жоден не працював виключно з деталями ручної роботи. Це підтверджує тенденцію до оптимального поєднання готових ресурсів і творчості.

6. Форми організації діяльності

Лише 4,8% педагогів організували індивідуальну форму роботи учнів, 23,8% – групову, 28,6% – колективну, тоді як 42,9% практикували різні форми роботи. Це демонструє гнучкість технології лепбукінгу та її адаптивність до різних умов навчання.

7. Презентація результатів

85,7% учителів зазначили, що всі їхні учні повноцінно презентували свої роботи перед класом, а 14,3% – частково. Такі показники свідчать про акцент на розвитку комунікативних навичок.

8. Зберігання лепбуків

Найбільш популярними способами зберігання були: в шафі вчителя (42,9%), у папках-портфоліо (28,6%); вдома в учнів – 9,5%, а ще 19% обрали інші місця. Ці відповіді демонструють, що лепбук сприймається не лише як елемент навчання, а й як зразок досягнень.

9. Освітня доцільність

Переважає більшість опитаних (71,4%) вважає, що складна організація виготовлення лепбуків повністю виправдовує освітній ефект, тоді як 28,6% – частково. Таким чином, більшість учителів визнають лепбук ефективним освітнім інструментом, незважаючи на витрати часу та зусиль.

Результати опитування свідчать про широке впровадження лепбуків у практику початкової школи. Учителі не лише активно використовують цей інструмент, а й відзначають його ефективність у розвитку пізнавальної активності, творчості та комунікативних умінь учнів. Водночас потреба в плануванні, ресурсах і залученні батьків створює певні виклики, що потребують подальшого методичного супроводу та підтримки педагогів.

Варто зауважити, що лепбукінг в початковій школі не є обов'язковим видом діяльності, а має рекомендаційний характер. Аналіз типових освітніх програм для 1-2, 3-4 класів за редакціями О. Савченко і Р. Шияна дозволяє констатувати, що в змісті цих програм термін «лепбук» не згадується. Аналіз змісту підручників інтегрованого курсу «Я досліджую світ» свідчить про те, що в жодному з них докладно не описано технологію створення лепбуку, тому її вивчення та наступне планування лепбукінгу з учнями є ініціативою самого педагога.

Виходячи з вище проаналізованих матеріалів, можна окреслити такий комплекс основних труднощів і бар'єрів, що виникають у процесі організації лепбукінгу в початковій школі.

Недостатність практичних рекомендацій щодо створення якісного лепбуку, зокрема з питань добору оптимальних конструкційних матеріалів, способів кріплення, стилістичного оформлення, структурування змісту тощо.

Низький рівень мотивації педагогів до самостійного забезпечення матеріально-технічної бази, включаючи закупівлю якісних конструкційних матеріалів, інструментів та організацію простору для виготовлення лепбуків.

Відсутність системного представлення теми «Лепбук» у чинних освітніх програмах для початкової школи та в навчально-методичному забезпеченні інтегрованого курсу «Я досліджую світ», що ускладнює нормативне та програмне обґрунтування цієї форми діяльності.

Психологічна й організаційна неготовність учнів молодшого шкільного віку до самостійного планування роботи, збору, критичного осмислення та систематизації різноманітної інформації, що вимагає додаткових зусиль з боку вчителя та батьків.

Усунення учня від творчого процесу у разі рішення батьків виконати всю домашню роботу щодо лепбуку замість дитини.

Обмеженість навчального часу, що не завжди дозволяє якісно організувати процес створення змістовного й естетично привабливого лепбуку в межах навчальних годин, передбачених навчальним планом.

Формалізація процесу виготовлення лепбуків, яка проявляється у використанні готових шаблонів та заготовок, що нівелює потенціал технологій щодо розвитку творчості, самостійності, критичного та візуального мислення учнів.

Брак належної підготовки педагогів у межах післядипломної освіти щодо реалізації інтегративного підходу до створення лепбуків, поєднання змісту з різних освітніх галузей і формування міжпредметних зв'язків.

Складність у забезпеченні зворотного зв'язку з боку учнів під час роботи над лепбуком, особливо на етапах планування, структурування та презентації, що знижує ефективність освітнього процесу.

Доцільно приділити увагу таким проблемним аспектам лепбукінгу як формалізація процесу виготовлення лепбуків та недостатність практичних рекомендацій щодо створення якісного лепбуку.

«Лепбук віддзеркалює особистість школяра: індивідуальне виготовлення цього творчого продукту – власноруч кожним учнем відповідно до його уявлень, рівня засвоєння інформації, набуття компетенцій, творчих здібностей. Отже, змістове наповнення і зовнішнє оформлення кожного лепбука буде неповторним і тим самим – цінним – насамперед для виконавця з його уподобаннями та смаками» [4; 27].

Небажання педагогів витратити час на створення власного проекту лепбуку та привчати до цього школярів призвело до розвитку серед освітян бізнесу із продажу готових проектів тематичних папок, деталі яких треба роздрукувати на принтері, вирізати, зігнути та склеїти. Відомі українські видавництва навчальної літератури також пропонують поліграфічні заготовки для конструювання лепбуків. Така ж практика спостерігається серед освітян інших країн. Це зумовлено не лише відсутністю бажання та мотивації у педагогів працювати творчо. Часові рамки уроку та обмежені вікові можливості учнів початкових класів не дозволяють реалізувати лепбукінг як повноцінний творчий проект.

За умови використання придбаних заготовок зникає потреба в плануванні, розробці макета, пошуку та впорядкуванні інформації, всі учні отримують однакові результати діяльності, і освітній ефект лепбукінгу зводиться до формування технологічних навичок. У разі відсутності елементів самостійної діяльності та творчості під час створення лепбука, у здобувачів освіти може знизитися мотивація до подальшого його використання. Такий продукт сприйматиметься радше як формальний результат діяльності, а не як ефективний засіб навчання.

Оптимальним варіантом є поєднання у лепбуку готових і саморобних елементів, де в 1-2 класах можуть переважати друковані заготовки, а в 3-4 класах – саморобні деталі, серед яких не лише малюнки, рукописні тексти, а й вирізки з газет, листівок, наліпки, маленькі іграшки.

Проблемним аспектом є брак практичних рекомендацій щодо виготовлення лепбуку молодшими школярами. У доступних навчально-методичних матеріалах зазвичай подається алгоритм створення лепбуку (рис. 1), проте відсутні детальні рекомендації щодо вибору конструкційних матеріалів, способів їх з'єднання та правил розміщення елементів на основі лепбука, які є надзвичайно важливими для педагогів, оскільки сприяють ефективній організації процесу виготовлення лепбуків учнями молодшого шкільного віку.

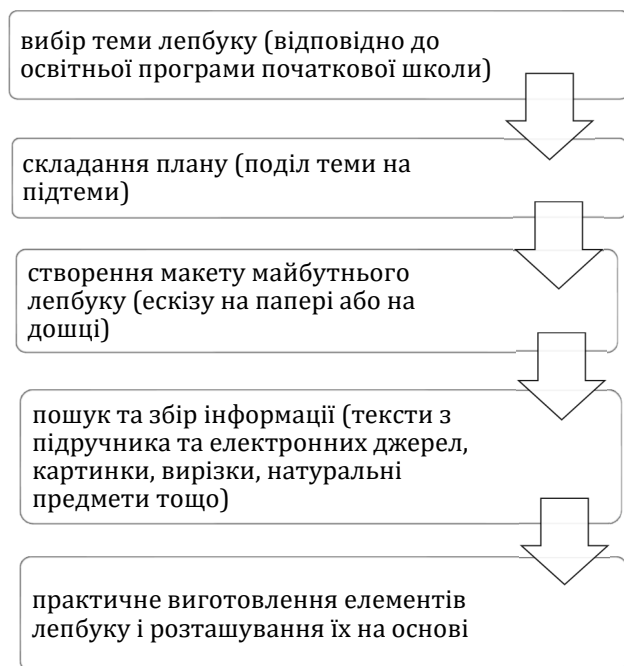

Рис. 1. Алгоритм створення лепбуку

Джерело: сформовано автором на основі аналізу [1], [2], [4]

Доцільним є дотримання таких рекомендацій щодо створення якісного лепбуку:

Забезпечення балансу між текстовою та графічною інформацією. У лепбуках, призначених для учнів 1–2 класів, доцільним є домінування зображень, тоді як для учнів 3–4 класів перевагу можна надавати текстовим матеріалам. Недоцільним є створення лепбуків, які містять виключно текстову або лише візуальну інформацію, оскільки це знижує ефективність їхнього освітнього потенціалу.

Зручність у користуванні. Усі складові лепбуку повинні бути надійно зафіксовані, не виходити за межі формату папки, а дрібні елементи (наприклад, картки, пазли) – зберігатися в окремих конвертах. Сама папка має легко відкриватися і закриватися без сторонніх звуків (тріску, скрипу), що забезпечує комфорт під час її використання.

Різноманітність елементів за формою, змістом і матеріалами. Лепбук доцільно наповнювати елементами, що відрізняються за конструкцією та змістовим наповненням, а також виготовленими з різноманітних матеріалів, зокрема: різних видів паперу та картону, повітряного пластиліну, декоративного скотчу, фоамірану, фетру, природних матеріалів тощо. Такий підхід сприяє розвитку пізнавальної активності та дрібної моторики в учнів молодшого шкільного віку.

Правильний вибір матеріалу для основи лепбуку. Недоцільність використання глянцевого картону через низьку адгезію. Невідповідність одностороннього кольорового картону через сірий зворотний бік і неестетичний вигляд. Оптимальний варіант – щільний матовий папір із двостороннім кольоровим покриттям, що забезпечить надійне кріплення елементів завдяки хорошій здатності до поглинання клею, привабливий зовнішній вигляд лепбуку як зовні, так і всередині.

Обмежене використання скотчу. Доцільність застосування – лише для з'єднання аркушів у форматі папки. Недоцільність його використання для фіксації дрібних елементів через негативний вплив на естетичний вигляд. Ефективні засоби для приклеювання паперових деталей – м'який клей-олівець (наприклад, марки Amos) та клей ПВА-К, що рівномірно розмащується тонким шаром по всій поверхні деталей.

Важливість оформлення обкладинки лепбуку. Рекомендовані елементи – назва теми, тематичні зображення, аплікації, малюнки. Небажані для обкладинки елементи – міні-книжки, надмірно об'ємні деталі.

Відповідальний вибір конструкційних матеріалів для виготовлення лепбуку. Пріоритет – за педагогом, що забезпечить відповідність створеного лепбуку навчальним цілям, контроль якості, оптимізацію освітнього процесу. Недоцільність залучення батьків до вибору таких матеріалів, як папір, картон, клей через ймовірність порушення вимог і зниження ефективності лепбукінгу.

Висновки

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок про значний потенціал лепбукінгу як ефективного засобу розвитку креативності, інтеграції міжпредметних знань та формування практичних навичок в учнів початкової школи. Разом із тим, впровадження цієї технології супроводжується низкою проблемних аспектів, серед яких основними є: труднощі з добором якісних матеріалів, брак детальних практичних порад щодо створення лепбуку, обмеженість навчального часу, а також недостатня методична підготовка педагогів та відсутність у них мотивації до самостійного проектування лепбуків, про що свідчить популярність практики придбання готових розробок лепбуків.

У результаті дослідження окреслено низку типових бар'єрів, що виникають на різних етапах організації лепбукінгу, зокрема на етапі підготовки основи, вибору та кріплення елементів, оформлення виробу та забезпечення його дидактичної доцільності. З метою оптимізації процесу створення лепбуків розроблено рекомендації, що стосуються вибору матеріалів, засобів кріплення, оформлення обкладинки та ролі педагога і батьків в організації діяльності.

Запропоновані рекомендації можуть бути використані вчителями початкових класів для підвищення якості освітнього процесу, удосконалення педагогічного інструментарію та більш ефективної реалізації освітніх завдань у межах курсів «Я досліджую світ», «Дизайн і технології» та суміжних дисциплін.

Подальші наукові розвідки в цьому напрямі доцільно спрямувати на розроблення удосконаленої методики лепбукінгу, орієнтованої на спрощення організаційного процесу для учнів молодшого шкільного віку за умови збереження їхньої самостійності та розвитку творчого потенціалу.

Список використаних джерел

1. Бадер С.О. Лепбук як інноваційний спосіб організації навчальної діяльності в початковій школі. Академічні візії. 2021. Вип. 1. С. 3-14. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1/1> (дата звернення: 01.07.2025).
2. Гужанова Т. Левик І. Лепбук як ефективний засіб формування екологічних знань у дітей дошкільного віку. Наука і техніка. 2024, № 4 (32). С. 579-587. URL: <https://salو.li/8d791D2> (дата звернення: 01.07.2025).
3. Бобова В. Використання технології «Лепбук» в сучасній освітній практиці. Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. для студентів, магістрантів та молодих науковців «Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи». 28 квітня 2021 року, м. Суми. С.334-337. URL: <https://salو.li/b6AccAD>
4. (дата звернення: 02.07.2025).
5. Овіннікова Н. І. Лепбук на уроках мистецтва в початковій школі. Мистецтво та освіта. 2018, №3(89). С. 26-29. URL: <https://salو.li/79A247a> (дата звернення: 02.07.2025).
6. Тітова Л.О. Лепбук як засіб інтерактивної взаємодії. Тези V Всеукраїнської науково-технічної конференції «Комп'ютерні технології: інновації, проблеми, рішення».

Житомир, 01–02 грудня 2022 року. С.312-313. URL: <https://salو.li/C68eEf8> (дата звернення: 02.07.2025).

7. Саєнко Ю.О., Руденко Ю.А., Кравченко О.В., Забарюща А.А. Теоретичні аспекти використання лепбуків у процесі навчання учнів початкових класів (освітня галузь «Я досліджую світ») с.443-446. Abstracts of VIII International Scientific and Practical Conference. Sofia, Bulgaria, 8-10 April 2020. URL: <https://salو.li/0fF2f50> (дата звернення: 03.07.2025).